Ислом КАРИМОВ:

ХАВФСИЗ ДУНЁ — УМУМАН, БУТУН ИНСОНИЯТ УЧУН ҲАМ, ҲУҚУҚЛАРИ УЧУН КУРАШДА ОЗМУНЧА НАЙЗАСИ СИНМАГАН ҲАР БИР ИНСОН УЧУН ҲАМ ОЛИЙ МАҚСАДДИР. БУГУНГИ КУНДА ЖАҲОНДАГИ КЎПГИНА МИНТАҚАЛАРДА ЮЗ БЕРАЁТГАН, ОДАМЛАРНИ ЭНГ АСОСИЙ ҲУҚУҚИДАН МАҲРУМ ҚИЛАЁТГАН ҚОНЛИ ТЎҚНАШУВЛАР ТЎХТАТИЛМАС ЭКАН, ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ ВА ИНСОНИЯТ ТАРАҚҚИЁТИ СОҲАСИДА ЭРИШИЛГАН ЮТУҚЛАР ТЎҒРИСИДА ЖИДДИЙ ГАПИРИБ БЎЛМАЙДИ.

Шу азиз Ватан — барчамизники

O'zbekiston ovozi

O`ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASINING SIYOSIY-IJTIMOIY GAZETASI □ 2000 YIL 17 AVGUST PAYSHANBA № 94 (26.644)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ МУҲТАРАМ ИСЛОМ КАРИМОВГА

Халқимиз учун ҳақиқий юртбоши бўлиб қолган ҳурматли Ислом Абдуғаниевич!

Ушбу мактубни Сизга фарзанд доғида изтироб чекаётган ота-оналар йўлламоқда. Алпдек ўғлонларимиз Улуғбек Барноев, Сайёр Саъдинов, Маъруф Ражабов Ватан сарҳадларини экстремистлардан тозалашда қаҳрамонларча ҳалок бўлдилар. Ана шундай оғир дамларда Сиздек фидойи юртбошимиз, вилоят ва туман ҳокимлари бутун халқимиз кўнгил сўради.

Биз фарзандларимиз Ватан мустақиллиги, эл тинчлиги учун жон фидо этганлиги, шаҳид кетганлиги билан ғурурланамиз. Уларни бутун Ўзбекистоннинг фарзанди, деб биламиз. Гарчи, изтироб, фарзанд доғи қалбимизни қийнаётган бўлса-да, бегуноҳ болаларимизнинг сизу бизнинг эртамиз учун қурбон бўлганлигидан таскин топади. Чегарамизни қўриқлаётган, босқинчиларга қарши борган ҳар бир йигит ана шундай йўл тутиши ҳам фарз, ҳам қарздир. Чунки биз мард, ботир, ватанпарвар, ғурурли фарзандларни тарбиялаб, вояга етказаяпмиз.

Ҳурматли Ислом Абдуғаниевич!

Сиз Ватанни севиш, халқни ҳурмат қилиш тимсолисиз. Оғир кунлардан сабот-матонат билан халқни фаровонликка олиб чиқаяпсиз. Жасорат ва қўрқмасликда ҳам барчага ибрат кўрсатаяпсиз. Ўзбекистон, ўзбек халқи обрўсини биз Сизнинг номингиз билан боғлаймиз. Ва ана шу обрўни ҳимоя қилишга ҳамиша тайёрмиз.

Биз уруш қурбонсиз бўлмаслигини яхши биламиз. Қолаверса, Ватан посбони тайёрлаш, қаҳрамон ўстириш ҳар бир ота-она учун катта бахтдир. Ўзбекистондаги ҳар битта ота-она Сизга ана шу гапни айта олади. Ўзингиз айтганингиздек, кўнглингизнинг тўқлиги, ғурурингиз ҳам халқимизнинг ана шу фазилатидандир.

Биз шундай қарорга келдик: гарчи фарзандларимиз ҳалок бўлган бўлса-да, улар билан фахрланамиз. Мабодо Ватан ҳимояси учун лозим бўлиб қолса, бошқа ўғилларимизни оқ фотиҳа билан чегарага жўнатишга тайёрмиз. Керак бўлса, қўлга қурол олиб, ўзимиз ҳам жангга кирамиз. Ватаннинг бир қаричи ҳам Ватан. Ким унга ёмон ният билан қадам қўяр экан, юртсевар халқимиздан ўз жазосини олади.

Ҳурмат билан
Самарқанд вилоятининг
Каттақўрғон шаҳридан Абдулла БАРНОЕВ,
Боғишамол туманидан Розия САЪДИНОВА,
Булунғур туманидан Аҳмад РАЖАБОВлар оиласи.
2000 йил 15 август

ВАТАН ФИДОЙИЛАРИ

Мамлакатимизнинг ҳарбий тузилмалари Сурхондарё вилояти ҳудудига суқулиб кирган босқинчилар гуруҳларини йўқ қилиш борасида амалга оширилаётган операцияни муваффақиятли давом эттирмоқда.

Хабар қилинганидек, афсуски, ҳарбий хизматчиларимиз орасида ҳам қурбонлар бор. Қуйида террорчиларга қарши амалга оширилаётган мазкур операциянинг дастлабки кунларида бўлган фаол жанговор ҳаракатлар пайтида бедарак йўқолган ва кейинчалик ҳудудни босқинчилардан тозалаш пайтида жасадлари топилган жангчиларимизнинг исм-шарифлари эълон қилинмоқда. Ҳалок бўлганлар орасида, кўрилган чора-тадбирларга қарамай, ҳаётини сақлаб қолишнинг иложи бўлмаган оғир ярадор жангчилар ҳам бор.

Қаҳрамон Нишонбоевич МАДАЛИМОВ, старшина. 1972 йил Фарғона вилоятининг Қувасой шаҳрида туғилган.

Юнус Носирович ОХУНОВ, кичик сержант. 1979 йил Фарғона вилоятининг Учкўприк туманида туғилган.

Эломон Холмуродович ОТАЖОНОВ, катта сержант. 1978 йил Сирдарё вилоятининг Сирдарё туманида туғилган.

Дониёрбек Абдумуталибович ТОЖИБОЕВ, сержант. 1979 йил Андижон вилоятининг Пахтаобод туманида туғилган.

Маҳмуджон Муминович ЖАЛИЛОВ, катта лейтенант. 1975 йил Андижон вилоятининг Избоскан туманида туғилган.

Ғофуржон Зоирович РАЖАБОВ, лейтенант. 1975 йил Бухоро вилоятининг Ғиждувон туманида туғилган.

Абдуҳалим Жумабоевич ТОШҚУЛОВ, кичик сержант. 1969 йил Қашқадарё вилоятининг Китоб туманида туғилган.

Ватанимиз хавфсизлиги, сарҳадларимиз ҳимояси йўлида жон фидо этган жасур аскарларимизнинг номи халқимиз хотирасида абадий яшайди.

ЎзА

ВОҚЕА ЖОЙИДАН РЕПОРТАЖ

МАЛАЙЛАРГА ШАФҚАТ ЙЎҚ

Сариосиё ва Узун туманларининг тоғли ҳудудларига ўрнашиб олмоқчи бўлган террорчи гуруҳларга қарши жанглар давом этмоқда.

Денгиз сатҳидан 4 минг метр баландликда жойлашган Киштут дарасидамиз. Куни кеча бу ерда бўлган авиация ва артиллерия ҳужумларида ўнлаб ёвуз ниятли террорчилар йўқ қилинган эди. Дара ва унинг атрофидаги душман истеҳкомлари бомбардимон қилинди. Жангариларнинг қурол-аслаҳа, ўқ-дори омбори топилди.

— Террорчилар бутунлай талвасага тушиб қолишди, — дея фикр билдиради Тўлқин Хушвақтов. — Террорчи гуруҳларни қириб ташлаш учун аллақачон якуний босқичга киришилди. Уларнинг қолган-қутгани арчазор, ғор ва қалин дарахтзорларга қочиб, у ердан паноҳ топишга ҳаракат қилишмоқда. Лекин бунга йўл қўймаймиз. Уларни ер билан яксон қиламиз. Малайларга ўлим муқаррар. Улар ҳар томонлама қуршаб олинган, ҳеч қачон, ҳеч қаерга чиқиб кетишолмайди. Ҳарбийларимиз куну тун мардонавор жанг олиб боришмоқда. Маълумотларга қараганда, террорчилар радиотўлқин орқали ўз «ҳомийлари»га «Биз тамом бўлдик. Яқин кунларда бутунлай қириб ташлашади», деган гапларни кейинги кунларда тез-тез такрорлашмоқда. Кеча ҳам қўпорувчи гуруҳлар бор жойлар вертолётлардан бомбардимон қилинди. Жангарилардан ўлганлар бор.

Қуролли кучларимиз пухта ўйланган режалар асосида аниқ ҳаракат қилишмоқда. Мақсад битта — талофат кўрмай, душманни йўқ қилиш. Сариосиёдан 85-90 км. узоқликдаги террорчилар ўрнашиб олган Ҳамидарача бугунга келиб бутунлай босқинчилардан тозаланди. Тамархуд, Регистон, Кункўрмас ва бошқа қишлоқларда эса разведкачиларимиз синчковлик ва ҳушёрлик билан иш олиб боришмоқда.

Ички халқа тобора қисқаряпти. Пастқам ва террорчилар ўтиши эҳтимоли бўлган йўллар кечаю-кундуз назоратда.

— Уларни ўз кўзимиз билан кўрдик, — дейди сўфиёнлик чўпонлардан бири Абдумўмин Ботиров. — Кечқурун Зевар тоғи ёнбағридаги отаримизга тўсатдан уч киши келди. Сочлари ўсиб кетган. Турмакланган. Узун соқоллари бор. Форсча, яна биз билмайдиган аллақандай тилларда гаплашишди. Орадан бир неча фурсат ўтгач, улар 21 киши бўлишди. Қуролланган. Яна аллақандай юклари ҳам бор эди. Дастлаб бизга дағдаға қилишди. Сўнгра хўжалик қўйидан биттасини бўғизлашди.

— Нотаниш кишилар бизни қаттиқ назорат қила бошлади, — дея гапга қўшилди Олимжон Маҳмудов. — Эртаси куни тонгда ун, туз, қовурилган гўшт ва қозон-товоқларни учта эшагимизга ортиб тоққа йўл олишди, бизни ҳам ўзлари билан боришга мажбур қилишди. Энди тоққа чиқувдикки, устимиздан вертолёт айлана бошлади. Улар таҳликага тушишди. Шунда улардан бири бизни қўйиб юборишни таклиф қилди. Ҳеч нарсага ақлимиз етмасди. Биз тушунмаган тилда гаплашишди ва қозон-товоқларимизни йўлга ташлаб кетмасликни бир неча марта уқтириб бизга рухсат беришди. Жангари-террорчиларнинг ўлигини сўнгра телевизорда кўрдик. Худога шукрки, уларнинг асосий қисми йўқ қилинди.

— Ҳар биримиз ҳар доим огоҳ бўлайлик, — дейди Эркин маҳалласи фуқаролар йиғини раиси 73 ёшли Тоғаймурод Нормуродов. — Бепарво ва лоқайдликка йўл қўйиб бўлмайди. Шундагина ҳеч қандай куч бизни енга олмайди.

Жангчиларимизнинг кайфияти аъло. Куни кеча Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари ашула ва рақс ансамбли ҳамда «Фаёз» гуруҳи ҳарбийларимизга ўз концерт дастурларини намойиш этишди.

Аҳоли осуда ҳаёт кечирмоқда. Ҳарбийларимиздан ва аҳолидан қурбонлар йўқ.

■ **Абдумалик ҲАЙДАРОВ, «Ўзбекистон овози» мухбири**

Тургунбек МАҲКАМОВ олган сурат

ЎЗБЕКИСТОН СЎЗИ

Ўзбегим, Ўзбеклар! Ўз ўзига Бек,
Ўз элида беклар, эшитинг сўзим.
Биламан, аслингиз, — ўз сўзига Бек,
Сиз менинг юрагим, сиз менинг Ўзим!
Сиз оломон эмас — аждодлар гувоҳ,
«Овисто» гувоҳдир — илоҳий достон.
Сиз нонкўрлар эмас, сиз эмас гумроҳ,
Сиз подшоҳсиз, сиз хон, сиз хоқон, султон.
Ўз она тилингиз муқаддас сизга,
Сиз унда битгансиз не гўзал китоб.
Болта урмагансиз илдизингизга,
Эзгу Сўз ва Амал — сиз учун офтоб.
Ғанимлар олдида тиз чўкмагансиз,
Гарчи кажрафтордир бу дунёи дун.
Сотқин Яловочлар, у сиз эмассиз,
Миллат ори — Темур, сиз — Жалолиддин.
Самарқанд, Бухоро, Хивани қурган
Сиз аҳли ҳунарманд — тож жарангиси.
Бахту фароғатин меҳнатда кўрган
Сиз донишманд деҳқон — замин тангриси.
Ҳа-ҳа, сиз ўзингиз каломи билан
Башар шарафини шараф этгувчи.
Илму ҳақ, ҳақиқат, амоли билан
Дунёни камолот сари элтгувчи!
Абадий бағрини сиз учун очган
Мен ким? Мен — Ҳаётман — фидойи бир жон,
Яъни Озодликнинг сўзини сочган —
Ота маконингиз — Ҳур Ўзбекистон!

Азим СУЮН

ТЕРРОРЧИЛАРГА ЖАЗО МУҚАРРАР

Сурхондарё вилоятининг Сариосиё ва Узун туманлари ҳудудидаги баланд тоғликларда ўрнашиб олишга уринган халқаро террорчилар гуруҳига қақшатқич зарба берилиб, асосий қисми йўқ қилинди. Жанг майдонидан, пана-пастқам ғорликлардан ер тишлаган босқинчиларнинг мурдалари топилмоқда. Республика прокуратураси, Ҳарбий прокуратура, Сурхондарё вилоят прокуратураси томонидан тузилган махсус тергов гуруҳи Ички ишлар ва Миллий хавфсизлик хизмати идоралари билан ҳамкорликда мурдаларнинг шахсини, улар содир этган жиноят таркибини аниқлаш бўйича тергов ҳаракатларини давом эттирмоқда.

Биз Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг ўринбосари, республика ҳарбий прокурори, адлия полковниги Баҳодир Деҳқоновдан ана шу тергов жараёнларининг дастлабки натижалари ҳақида сўрадик.

— Ватанимизнинг жанубий сарҳадларига ёвуз ният билан суқилиб кирган халқаро террорчиларга қарши қўзғатилган жиноий иш бўйича тергов ҳаракатлари қандай кетмоқда?

— Аввало, шуни айтиш керакки, Ватанимиз хавфсизлигига, халқимизнинг тинч ҳаётига тажовуз қилмоқчи бўлган бу босқинчи тўда аъзоларига қарши Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 155-моддаси билан жиноят иши қўзғатилган. Бу модда терроризм, яъни Ўзбекистон Республикасида вазиятни беқарорлаштириш, халқаро муносабатларни чигаллаштириш, уруш чиқариш мақсадида иғвогарлик, одам ўлдириш, зўрлик ишлатиш, мол-мулкни босиб олиш ва ушлаб туриш каби бир қанча жиноий хатти-ҳаракатларни назарда тутади.

Террорчилик бутун дунёда энг оғир жиноят турларидан бири деб ҳисобланади. Бундай жиноятни содир этган кимсаларга нисбатан барча мамлакатларнинг қонунчилигида қаттиқ жазо чоралари белгиланган.

Ўзбекистон Республикасининг Жиноят Кодексида бундай жиноят содир этганлиги учун узоқ муддатли қамоқ жазосидан олий жазо — ўлимга маҳкум этишга қадар жазо қўллаш назарда тутилган.

Шу кунларда махсус тергов гуруҳи бевосита жанг бўлиб ўтган жойларда террорчиларнинг жиноий ҳаракатларини атрофлича ўрганмоқда. Тоғу тошда жасадлари топилган босқинчиларнинг шахсини аниқлаш бўйича тергов ишлари олиб борилмоқда.

Мурдалар кўздан кечирилганда, шу нарса маълум бўлдики, уларнинг аксарияти ўқ тегиши ва портлашлар натижасида парчаланиб кетган. Кийим-бошлари, ёнидаги буюмлари ҳам асосан ёниб кетган. Бу ҳолат эса уларнинг шахсини аниқлашда замонавий экспертиза усулларидан кенг фойдаланишни тақозо этмоқда.

Шу ўринда босқинчиларнинг мурдалари ёнидан кўплаб шприцлар топилганига ҳам эътибор қаратиш зарур. Ҳозир ана шу шприцлар махсус лаборатория текширувларидан ўтказилмоқда. Дастлабки натижаларга кўра, бу шприцлар гиёҳвандлик моддаларини қабул қилиш учун ишлатилган. Бу эса террорчиларни асосан гиёҳванд, банги кимсалар бўлган, деб аташга асос беради. Маълумки, террорчилик бор жойда гиёҳвандлик, наркотик моддалар контрабандаси албатта авж олади. Бу икки ёвуз иллат бугунги кунда бирлашиб кетаётганини мана шундан ҳам билса бўлади.

Жиноятчилар қувиб чиқарилган ва яксон қилинган ғорлардан кўплаб замонавий автоматлар, пулемётлар, гранатамётлар ҳамда минглаб автомат ва милтиқ ўқлари, кечаси нишонга олиш мосламалари, дурбинлар топилди.

Текшириш чоғида шу нарса аниқландики, бу террорчилар тоғдаги дараларда катта-катта ўқ-дори, қурол-аслаҳа омборларига ҳам эга бўлган. Ҳарбий амалиётлар пайтида улар портлатиб юборилди. Ҳозир воқеа жойида бу омборларнинг қолдиқларини текшириш давом этмоқда. Уларнинг натижалари ҳақида кейин маълумот берилади.

— Халқаро ва маҳаллий оммавий ахборот воситаларида террорчиларнинг турли миллатга мансублиги ҳақида фикрлар айтилмоқда. Тергов ҳаракатлари жараёнида бу борада бирон-бир маълумот аниқландими?

— Ҳа, бу ёвуз тўда аъзоларининг турли миллатга мансублиги тасдиқланмоқда. Лекин аслида, бутун дунёда қабул қилинганидек, террорчининг миллати бўлмайди. У ўз номи билан террорчи.

Тергов ҳаракатлари жараёнида террорчиларнинг ички ва устки кийимлари ҳам бир хил экани аниқланди. Бу уларнинг ҳаммаси махсус тайёргарликдан ўтганини, махсус кўрсатмалар бўйича яшаган ва ҳаракат қилганини, бинобарин, уюшган жиноий гуруҳга мансублигини кўрсатади.

Боя айтганимдек, террорчиларга қарши олиб борилган ҳарбий амалиётлар натижасида уларнинг аксарияти ер билан яксон қилинди. Халқимизнинг тинч ҳаётига раҳна солмоқчи бўлган қора ниятли кимсалар мана шундай жазо топиши муқаррар. Тинч меҳнат билан яшаётган халққа қўл кўтарган, элнинг тавқи лаънатига учраган кимсаларнинг қисмати мана шундай аянчли бўлади. Уларга нисбатан ҳеч қачон шафқат қилинмайди. Мамлакатимизга кўз олайтирмоқчи бўлган, халқимизнинг тинчлигини бузмоқчи бўлган ҳар қандай тажовузкор шуни яхши билиб қўйсинки, Ватанимизга, муқаддас тупроғимизга ёвуз ният билан қадам қўйган кимсалар албатта яксон этилади, йўқ қилинади, кули кўкка совирилади.

■ **(ЎзА)**

ХДП ХАБАРЛАРИ

ШУ КУНЛАРДА

Ўзбекистон ХДП Навоий вилоят ташкилоти фаолларининг бўлиб ўтган йиғилишида партиянинг ҳозирги босқичидаги фаолиятининг устувор йўналишлари тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Бу ҳақда Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши котиби А. Рустамов маъруза қилди.

Шундай йиғилишлар Қашқадарё ва Хоразм вилоят партия ташкилотларида ҳам бўлиб ўтди. Уларда Ўзбекистон ХДП МК масъул ходимлари С. Қурбонов ва С. Усмоновлар маърузаси тингланди.

Ушбу масалалар ХДП Қувасой шаҳар, Балиқчи, Ангор, Жарқўрғон, Олтинсой, Шароф Рашидов, Шовот, Шўрчи ҳамда Тошкент шаҳар туманлари кенгашлари ўтказган йиғилишларда ҳам муҳокама қилинди.

* * *

Ўзбекистон ХДП Шаҳрисабз туман кенгаши ташаббуси билан ХДП Дастурини ўрганишга бағишланган навбатдаги йиғилиш «Шаҳрисабзконсерва» ҳиссадорлик жамиятида бўлиб ўтди. Йиғилишда корхона раҳбари, Олий Мажлис депутати Н. Исмоилов, туман партия кенгашининг биринчи котиби М. Остоновлар сўзга чиқдилар.

* * *

Қарши шаҳридаги «Шайх Али» қўрғончаси ХДП ҳудудий бошланғич партия ташкилоти ташаббуси билан республика мустақиллигининг 9 йиллиги ҳамда «Соғлом авлод йили» муносабати билан «Энг яхши бека» кўрик-танлови ўтказилди. Ғолибларга Қарши шаҳар ҳокимлиги ва ХДП шаҳар кенгаши Фахрий ёрлиқлари ва «Қаршисут» ҳиссадорлик жамиятининг эсдалик совғалари топширилди.

* * *

Қашқадарё вилоятидаги 400 дан ортиқ ХДП ҳудудий бошланғич ташкилотлари истиқлолнинг 9 йиллиги арафасида, аҳоли кўпчилик қисмини жалб этган ҳолда, атроф-муҳитни тозалаш, кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш ишларини бошлаб юбордилар.

* * *

Мустақиллик байрамининг 9 йиллигига бағишлаб ўсмирлар ўртасида футбол бўйича «Мустақиллик кубоги»ни ўтказиш масаласи партия Жарқўрғон туман кенгашининг ижроия бюроси йиғилишида кўриб чиқилди ва туман спорт қўмитаси билан биргаликда тегишли тадбирлар режаси ишлаб чиқилди. Мусобақага ҳомийлик қилишни партия туман кенгаши ўз зиммасига олди.

* * *

Ўзбекистон ХДП Хоразм вилоят кенгаши ижроия бюроси йиғилишида Хазорасп туман кенгашининг партия ташкилотлари фаолиятини такомиллаштириш ва ХДП сафларини мустаҳкамлаш борасида олиб бораётган ишлари кўриб чиқилди.

* * *

Янгиқўрғон туман партия кенгаши «Соғлом авлод» хайрия жамғармасининг туман бўлими билан ҳамкорликда тумандаги «Баҳор» болалар боғчасида ўтказилган «Соғломжон-полвонжон» беллашуви тарбияланувчиларга катта завқ-шавқ бағишлади. Ушбу беллашувда «Лочин» ва «Гуллар» гуруҳлари ғолибликни қўлга киритиб, ҳомийларнинг совғаларини олишга эришдилар.

* * *

Уйчи туман партия кенгаши ташаббуси билан тумандаги йигирув-тикув фабрикасида «Офарин» кўрик-танлови бўлиб ўтди. Фахрли 1, 2, 3-ўринни ўзаро бўлишиб олган ғолиблар М. Мамажонова, Р. Мирзачаева ҳамда С. Турсуноваларга 50 минг сўмлик қимматбаҳо совғалар топширилди. Ушбу тадбирни ўтказишда туман хотин-қизлар қўмитаси ва «Камолот» жамғармасининг туман бўлими партия туман кенгашига яқиндан ҳамкорлик қилишди.

* * *

Бешариқ туманида ўтказилган «Муқаддассан, муқаддас аёл» мавзуидаги кўрик-танловда, тумандаги барча маҳалла вакиллари бўлган ёш қизлар ўзларининг оила қуришга тайёргарликларини, турли хил уй юмушларини маҳорат билан бажариш орқали, намойиш қилдилар. Бу тадбир, туман партия кенгаши ва туман хотин-қизлар қўмитаси ҳамкорлигида ташкил этилди.

■ **Ўзбекистон ХДП МК матбуот хизмати**

ДЕПУТАТ МИНБАРИ

ҚОНУН МУКАММАЛЛИККА ИНТИЛАДИ

Олий Мажлис депутати, Олий Мажлиснинг суд, ҳуқуқ масалалари қўмитаси раисининг ўринбосари Машкура Сафоева билан суҳбат

— Ўзбекистон Республикасининг «Судлар тўғрисида»ги қонунни қабул қилинганига кўп бўлгани йўқ. Навбатдаги сессия кун тартибига ушбу қонунни янги таҳрирда кўриб чиқиш масаласи ҳам киритилган. Амалдаги қонунни қайта кўриб чиқишга нима сабаб бўлди?

— Президентимиз аввалги сессиялардаги маърузаларида ихтисослаштирилган судлар тўғрисидаги фикрларини илгари сургандилар. Судлардаги ихтисослашув кўрилаётган ишнинг сифатини янада ошириш ҳамда фуқароларнинг овора-ю-сарсонгарчилигига чек қўйишлигини таъкидлагандилар. Янги қонунда ушбу масала ҳам ўз ечимини топди, суд тизими кенгайтирилди. Куни кеча эълон қилинган **«Суд тизимини такомиллаштириш тўғрисида»**ги Президент фармони ҳам шунга қаратилган.

Амалдаги «Судлар тўғрисида»ги Қонун 1993 йил 2 сентябрда қабул қилинган эди. Судьялар мустақиллигини таъминлаш, уларга маълум имтиёзлар яратиш ҳамда қонунларга тегишли ўзгартиришлар киритилиши, яъни тортишувлик принципини жорий қилиш, адвокатлар ҳуқуқларини прокуратура ходимлари ҳуқуқлари билан тенглаштириш, қолаверса жиноят процессуал, фуқаролик, хўжалик процессуал қонунларига ўзгартиришлар киритилиши муносабати билан «Судлар тўғрисида»ги қонунни яна қайтадан кўриб чиқиш масаласи қўйилди.

— Янги қонундаги асосий ўзгаришлар нималардан иборат?

— Янги қонун лойиҳасида судларни ихтисослаштириш масаласи назарда тутилади. Унга кўра, энди судлар аввалгидек жиноят ишини ҳам, фуқаролик ишини ҳам маъмурий ишларни ҳам кўравермайди. Жиноий ва маъмурий ишларни кўрувчи алоҳида судлар ва фуқаролик ишини кўрувчи алоҳида туман ва туманлараро судлар ташкил этилади.

Ихтисослаштирувнинг афзаллиги шуки, бунда иш сифати ниҳоятда ошади. Суд қарорларининг бекор бўлиши, ишни қайтадан кўришга юбориш ҳолатлари камаяди. Масалан, фақат фуқаролик ишларини кўрувчи судья фуқаролик ишларига оид қонунлар, меъёрий ҳужжатлар билан танишади, ишни чуқурроқ ўрганади. Шу соҳанинг малакали мутахассисига айланади.

Иккинчи катта ўзгариш шуки, янги қонунга кўра вилоят ва унга тенглаштирилган судларда апелляция босқичи ташкил қилинади. Унга кўра туман, шаҳар, туманлараро судларда кўрилган ишлар апелляция босқичида кўриб чиқилади. Туман, шаҳар, туманлараро судларда йўл қўйилган камчиликлар бартараф этилади.

— Апелляция босқичи илгариги кассация босқичига ўхшаб кетаркан-да?

— Йўқ. Апелляция босқичи қўшимча далиллар йиғиши, ҳужжатларни чақириб олиши, керак бўлса гувоҳлардан кўргазмалар сўраши, воқеа содир бўлган жойни кўздан кечиришлари мумкин. Кассацион тартибда иш кўрилганда тарафлар ва уларнинг ҳимоячилари иштирок этарди ва юқоридагидек иш кўрилмасди, агар иш нотўғри кўрилган бўлса қайтариб юбориларди. Апелляция туман судларида йўл қўйилган хато ва камчиликларни тўғрилайди, ишни янгидан кўришга юбормасдан кенгайтирган тартибда кўради ва тегишли қарор ёки ҳукм чиқаради.

— Демак, янги қонунда ҳам кассация босқичи сақланиб қолади?

— Янги қонунда кассация босқичи сақланади, лекин, вазифаси ўзгарган. Апелляция судининг қонуний кучга кирган қарори устидан назорат тартибида кўришлик учун шикоят бериш мумкин. Бу кассацион босқич деб аталади. Кассация босқичи ҳам вилоят судида бўлади. Ҳам апелляциянинг, ҳам кассация босқичининг вилоят судида бўлишлиги фуқароларнинг овора-сарсонгарчилигига чек қўяди, деб ўйлайман. Чунки илгари назорат тартибидаги иш Олий судгача етиб келиши мумкин эди.

— Кўпчилик судьялар ишининг сифатини кўпроқ судлар мустақиллигига боғлашади. Анчадан бери баҳсларга сабаб бўлаётган судлар мустақиллигини таъминлаш ҳақидаги фикрлар янги қонунда қайда даражада акс этган?

— Судлар мустақиллигини кенгайтириш учун маълум бир ишларни амалга ошириш кўрсатилган. Жумладан, амалдаги қонунимизда судларнинг чиқарган қарори устидан прокуратура ходимлари протест киритишлари мумкин эди. Янги қонун лойиҳасида бу ҳолат чиқарилди.

Тортишувлик принципи амалга ошгач, прокурорнинг ҳуқуқи адвокатларнинг ҳуқуқидан баланд турмаслиги керак, демак улар тенглашиши зарур. Мана шулар назарда тутилиб, прокуратуранинг суд органлари устидан назорати ва суд органлари чиқарган қарорлар устидан протест киритиш ҳуқуқлари янги қонунда чекланди.

Амалдаги қонунга кўра, прокурор фуқаролик ва жиноий ишлар бўйича хулосалар берарди. Янги қонунда бу ўрин кўрсатилмаган. Прокурор ҳам адвокат сингари ишда иштирок этиб, ўз фикрини айтиши мумкин, лекин хулоса бермайди.

Амалдаги қонунимизда Адлия вазирлиги кадрларни танлаш, уларни жой-жойига қўйиш билан биргаликда уларнинг фаолиятини маълум бир маънода текшириш, уларга интизомий жазолар қўллаш ҳуқуқига эга эди. Судьяларнинг мустақиллигини таъминлаш мақсадида янги қонунимизда буларга чек қўйилди, фақат Адлия вазирлигининг кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш ҳуқуқи сақлаб қолинди, холос.

— Сиз амалиётчи судья сифатида ушбу қонун лойиҳасини қандай баҳолайсиз?

— Янги қонун лойиҳасида жуда кўп яхши ўзгаришлар бор, судьяларнинг ижтимоий ҳимояларига оид ҳам ғамхўрликлар қонунда акс этган. Бу қонун лойиҳаси умумхалқ муҳокамасига қўйилади, деб ўйлайман. Демак, ҳозирги ҳолатидан ҳам мукаммалроқ қонун қабул қилинади, дейишга ишонч ҳам, имкон ҳам бор.

■ **Акбар ЖОНУЗОҚОВ суҳбатлашди**

АЙЁМ ТУҲФАЛАРИ

САВДОЛАР БАРОРИДАН КЕЛАР

Энг улуғ, энг азиз байрам — Мустақилликнинг 9 йиллигига ажойиб совғалар ҳозирланмоқда. Улкан кўприклар, ажойиб бинолар, кўркам иншоотларни айём арафасида фойдаланишга топшириш учун ғайрат қилинмоқда.

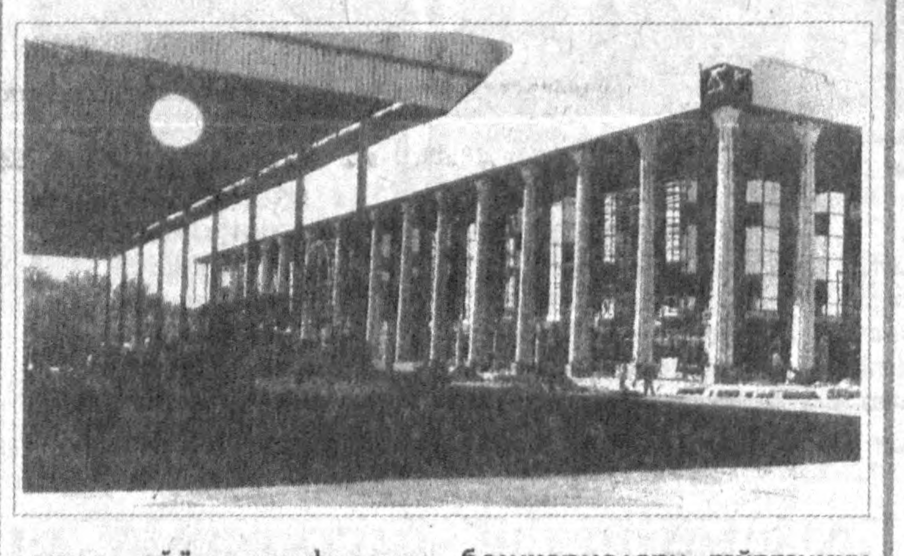

Ана шундай ажойиб иншоотлардан бири талабалар шаҳарчаси яқинида барпо этилмоқда. Илгари бу ерда муз тоғи тусидаги спорт саройи бўларди. Мана энди бу бино ўрнида замонавий иншоот қад ростлаб турибди.

— Байрам туҳфаси тарзида қурилаётган бу иншоотда 700 нафарга яқин уста-қурувчи ва меъморлар камарбаста бўлиб турибди, — дейди «Ўзсавдомарказ» бош директори Сайфитдин Ширғалиев.

— Барча куч ва имкониятларни иншоотни муддатида фойдаланишга топширишга қаратганмиз.

Қурилиш бош муҳандиси Григорий Алексеевнинг гапларига қараганда, «Ўзсавдомарказ» бош биносини бунёд этишда 75, 77 ҳамда 159-қурилиш бошқармалари, тўртинчи акциядорлик трести яқиндан ёрдам кўрсатмоқда. Шунингдек, «Муҳандис», «Қишлоқ қурилиш», «Инет» фирмалари ҳам ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Бир сўз билан айтганда, «Ўзсавдомарказ» мажмуаси республикада ягона ва маҳобатли бинолардан бири бўлиб қолади. Муҳими, бу ерда савдо ишларини жаҳон андозалари даражасига кўтариш, Ватанимиз иқтисодиётини мустаҳкамлаш йўлида яна бир муҳим қадам ташланади.

■ **Акмал НЕЪМАТОВ, «Қаламкаш» мактаби тингловчиси**

РАДИАТОРЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИЛЯПТИ

Қарши туманидаги «Радиатор» Ўзбекистон—Россия қўшма корхонасида «Икарус» русумли автобуслар учун радиатор ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Корхона директорининг таъкидлашича, бугунги кунда бу ерда турли машина ва комбайнлар учун мўлжаллаб 15 турда радиаторлар тайёрланмоқда. Бундан ташқари, «ЎзДЭУавто»нинг «Нексия», «Тико», ва «Дамас» автомобилларининг ҳам радиаторларини таъмирлаш учун имконият яратилди.

■ **Илҳом КАРОМОВ**

ИСЛОҲОТ ВА МАСЪУЛИЯТ

ТАШАББУС ҚАНОТ ЁЗАДИ

Наманган тумани мана неча йилдирки, вилоятда етакчиликни қўлдан бермай келяпти. Қайсики, тармоқни олманг ўсишни кўрасиз. Бу йил ҳам шундай. Давлатга шартномада кўзда тутилган 270 тонна ўрнига 296,7 тонна пилла етказиб берилди. Ғаллакорлар эришган муваффақият бундан-да юқори: 18861 тонна дон сотилди. Келгуси йил ҳосили учун 180 тонна сара уруғ тайёрлаб қўйилди.

Ана шу ютуқларнинг сири нимада? Бу саволга бирданига жавоб бериш қийин. Аввало шуни айтиш кераккки, туманнинг ҳар бир фуқароси ўз қишлоғи, хўжалиги қолаверса, юрт шарафи учун курашни ўзининг виждоний бурчи деб билади. Яна бир муҳим жиҳат: бирорбир иш бошланишидан олдин тўпланиб, маслаҳатлашиб олиш анъанага айланган. Ана шу маслаҳатлашув жараёнида қилинган ишлар сарҳисоб этилади, галдаги вазифалар аниқланади. Шу йил айни ўрим бошланишидан олдин ҳам шундай бўлди. «Сохибкор» ширкат хўжалигининг Отахон Тожимирзаев бошчилигидаги пудрат даласида ғалла ўримига тайёргарлик, комбайнлардан фойдаланиш, ҳосилни ўрибянчиш, қуритиш, ёнғин хавфсизлиги, ҳосилдан бўшаган майдонларни шудгорлаб, такрорий экин экиш борасида мутахассислар томонидан амалий кўрсатмалар берилди. Кекса пудратчи Отахон ака ана шу йиғинда ҳар гектар майдондан 80 центнердан хирмон кўтариш ниятида эканини айтганди. Ва у сўзининг уддасидан чиқди.

Дарвоқе, туманда ижара ва пудрат усули, меҳнатга ҳақ тўлашнинг чек тизими изчил жорий этилаётгани, ютуқларнинг бош омили бўлмоқда. Туман бўйича 12990 гектар майдон 3060 та оилага пудрат усулида бўлиб берилган. Сарф-харажатлар чек усулида ҳисоб-китоб қилиб бориладди. Ялпи пул даромади пировард натижага қараб сарҳисоб қилинади. Ҳар бир ижарачи ва пудратчи йил якуни бўйича қанчалик манфаат кўришини яхши билади. Ва шу боисдан ҳам ерга, хусусий мулкка муносабат тубдан ўзгариб, ютуқлар салмоғи ортиб бораяпти.

Туман ҳокими, Олий Мажлис депутати Рустамжон Исматуллаев туманга раҳбар бўлиб келган дастлабки кунларданоқ, ишни туманни ободонлаштиришдан бошлади. Даромад олишнинг яна бир қулай усулини таклиф этди ва у кўпчилик томонидан маъқулланди. Ҳар бир бригадага 1 гектардан ер майдони ажратилиб, у ерда картошка экиш йўлга қўйилди. Ана шу ҳосил ҳисобига деҳқонларнинг иш ҳақи қопланибгина қолмай, иссиқ овқат ҳам бепул қилинмоқда. Бундай тажрибаларни туман ҳаётидан кўплаб келтириш мумкин.

Дастлабки йиллари 23 фермер хўжаликлари фаолият кўрсатган бўлса, бугунга келиб уларнинг сони 132 тадан ошиб кетди. Деҳқон-фермерларнинг 373 гектардаги пахта пайкалларини айлансангиз мўл ҳосил нишоналарини кўриб, кўнглингиз яйрайди. Мутахассислар «Карвон», «Долим ота», «Шаҳрибону», «Ғанибой» фермер хўжаликлари тасарруфидаги пахтазорларда юқори ҳосил тўпланаётганини таъкидлашди.

Ҳозирда туманда 401 та юридик мақомга эга бўлган ўрта бизнес корхоналари ва 1127 та якка тартибда шуғулланаётган тадбиркорлар жамоаси бор. Шу йилнинг ўзида улар саъй-ҳаракати билан салкам 500 та янги иш ўринлари ташкил этилди. Ярим йилликда 1 миллион 1095 минг сўмликдан зиёд иш бажарилди.

Наманган туман товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси ўз иш фаолиятининг шу йил ярим йиллиги даврида 200 дан зиёд мурожаат қилганларга бизнес режа тайёрлашда, турли маслаҳатлар беришда, кичик ва ўрта бизнес корхоналари очиш учун низомлар ишлаб чиқишда ҳамда бошқа масалаларда амалий ёрдамлар берди. Якка тартибда фаолият кўрсатувчи 31 тадбиркорга 26 миллион сўмлик имтиёзли кредит олишда кўмаклашди.

Қисқаси, бу туманнинг салоҳият қирралари тобора кенгроқ очилмоқда. Бу ишда туман меҳнаткашларининг ҳиссаси катта, албатта.

■ **Турғунбек МАҲКАМОВ**

***Суратларда:** 1. Туман ҳокими, Олий Мажлис депутати Рустам Исматуллаев (ўнгдан иккинчи) хусусий тадбиркор Шуҳрат Баратов ва қурувчилар билан туман маркази Тошбулоқ шаҳрида қад ростлаётган савдо ишлаб чиқариш корхонаси қурилиши ҳақида фикрлашмоқда.*

2. Тошбулоқнинг бугунги қиёфаси.

Муаллиф олган суратлар

ҚОРА ҚИЛМИШ

ТУМШУҒИДАН ИЛИНГАН ТУЛКИЛАР

Кунига пойтахтимиз аҳолиси ва меҳмонларига «Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмаси томонидан 1250 автобус, 255 трамвай, 235 троллейбус, 38 метро поезди хизмат кўрсатаркан. Улар бир неча юз минг йўловчини ўз манзилига етказади. Бир қарашда кўпинча эътибор бермайдиган бу ишлар замирида қанчалик меҳнат ётганини кўпам ҳис қилавермаймиз.

Хуллас, тизимда катта иш қилинаяпти. Лекин, олиб борилаётган ишларга «кўринмас» ғирром ва қаллоблар ўз қилмишлари билан соя солмоқда. Масалан, 1999 йилда ойлик чипталарини, имтиёзли гувоҳномаларнинг қалбаки нусхаларини ясаш туфайли «Тошшаҳарйўловчитранс» 24 миллион 968 минг сўмлик зарар кўрган.

Милиция ходимлари олиб борган тадбирлар натижасида — 1962 йилда туғилган Сергей Гошков ва 1946 йилда туғилган Александр Севостьянов. Сергей Гошковнинг отаси 1929 йилда туғилган Владимир Гошковлар қўлга тушдилар. Сергей қалбаки ҳужжатларни ясаш билан бирга, пойтахт транспорт воситаларида бепул юриш ҳуқуқини берадиган гувоҳнома иловаларининг қалбакиларини сотиб, фойда орттириб юрганлиги маълум бўлди. Натижада ота-бола Гошковлар қилмишларига яраша жиноий жавобгарликка тортилдилар.

— Жамоат транспортида бепул юриш рухсатини бермайдиган аллақандай «қизил гувоҳнома»лардан ўтган йили 12. 252 таси, шу йилнинг 6 ойи ичида эса 6.016 таси олиб қўйилди, — дейди «Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмаси автотранспорт бошқармаси бошлиғи ўринбосари Ҳабибулла Исматуллаев. — Бундай «тулкилар» билан курашиш учун Тошкент шаҳар ички ишлар Бош бошқармаси коррупция ва рэкетга қарши кураш бошқармасининг тажрибали ходимлари ҳам жалб этилган. Улар «тулкилар» изига тушдилар. Натижа эса ёмон эмас. Ўтган йили 914, бу йил эса 416 та қалбаки йўл билан тайёрланган ойлик йўл чипталари ишлатилаётганда қўлга тушди. Қисқаси, гувоҳномаларни қалбакилаштирган «тулкилар» энди тегишли «насиба»сини оладилар.

■ **Маъмуржон ҚИЁМОВ, «Ўзбекистон овози» мухбири.**

Суратларда:

«текин юриш» гувоҳномаларини ясаб олганлардан мусодара қилинган қалбаки ҳужжатлар.

ЎЗБЕКИСТОН ХДП ДАСТУРИ ВА НИЗОМИНИ ЎРГАНУВЧИЛАРГА ЁРДАМ

Жамият сиёсий тизимида у ёки бу партиянинг тутган ўрни нафақат конституциявий тузумнинг тури, тегишли ҳуқуқий-меъёрий асосларнинг ривожланиш даражаси, илғор демократик давлатларда тўпланган тажрибага мойилликка боғлиқдир. Партиянинг дастурий мўлжаллари, унинг ижтимоий-сиёсий фаолиятининг собитқадамлиги ва мазмундорлиги ҳам муҳим аҳамиятга эгадир. Яъни партиянинг сиёсий тузум ва демократик ривожланишнинг асосий масалалари бўйича нуқтаи назари нималардан иборат? У сиёсий соҳада қандай мақсадларга эришмоқчи? Демократик сайловларда иштирок этиб, қандай ижтимоий-сиёсий мавқега эга бўлади? Марказий Кенгаш масъул ходими М. Ельшов томонидан тайёрланган «Партия ва сиёсат» мавзуидаги учинчи мақолада ушбу масалалар Ўзбекистон Халқ демократик партиясига нисбатан кўриб чиқилади.

ПАРТИЯ ВА СИЁСАТ:

ПАРТИЯНИНГ ДАСТУРИЙ МЎЛЖАЛЛАРИ ВА ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ҲАЁТ ВОҚЕЛИГИ

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг муҳим сиёсий масалалар бўйича дастурий нуқтаи назари кўпчиликка маълумдир. 1991 йил 1 ноябрдаги Таъсис қурултойида қабул қилинган Дастурда партия Ўзбекистонда сиёсий ва иқтисодий эркинлик, тенглик ва ижтимоий адолатни таъминловчи демократик ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамиятини қуриш тарафдори эканлигини очиқ-ойдин эълон қилди.

Партия, мустабид ўтмишдан сабоқ чиқариб, 1991 йилнинг ноябридаёқ, бундан кейин ҳеч қандай сиёсий партия давлат ҳокимияти ваколатларини бевосита ўз зиммасига олмаслиги кераклиги тўғрисидаги ғояни илгари сурди. ХДП ўзи ташкил этилишидан буён, ҳар қандай ижтимоий-сиёсий кучнинг ҳақиқат ва адолатга танҳо даъвогарлик қилишига қатъиян қарши чиқмоқда, сиёсий келишмовчиликларнинг бир-бирига қарши туриш ва «душман қиёфаси» яратиш каби шакллардан намоён бўлишини демократик жамият учун номаъқул, деб ҳисоблайди.

Ушбу нуқтаи назарга мувофиқ, ўша пайтлардаёқ, қурилаётган фуқаролик жамиятида партиянинг ижтимоий-сиёсий фаолияти меъёрларини белгиловчи Дастур ва Низом қоидалари ишлаб чиқилган эди. ХДП бошқа ижтимоий-сиёсий кучлар билан эркин мусобақада етакчиликка эришмоқчи эканлигини, ундан, қонунга мувофиқ, давлат идораларига кўрсатилган ва сайланган партия аъзолари орқали, ўзининг сиёсий йўлини ўтказишга интилишини аллақачон очиқ эълон қилган.

Яъни, Ўзбекистон ХДП Таъсис қурултойдаёқ, ривожланган демократик давлатларнинг партияларига хос сиёсий фаолият усулларига устуворлик беришини билдирган эди. 1994 йил сайловларидан сўнг эса ХДПнинг, кўппартиялилик шароитида фаолият кўрсатувчи, парламент партияси сифатидаги мақоми қарор топди. 1994 ва 1999 йил сайловлари оралиғида партия томонидан тўпланган парламентчилик фаолиятига оид бой тажриба ХДПнинг дастурий ҳужжатлари ва Низомини тубдан янгилашда қўл келди.

Ўзбекистон ХДП янги таҳрирдаги сиёсий ҳужжатларининг қабул қилиниши унинг сиёсий йўлида кескин бурилиш бўлганини англатмайди. Партия демократик илоҳотлар ва парламентчилик услубидаги фаолиятнинг изчил тарафдори бўлиб қолади. Бинобарин, у демократик жамиятда сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий масалаларнинг ҳал этилишига бевосита, партия ташкилотлари орқали, таъсир этишни номақбул, сиёсий партиялар учун хос бўлмаган усуллар, деб ҳисоблади.

Ўзбекистон ХДПнинг жамият сиёсий қурилиши масалалари бўйича дастурий қоидалари бугун партиялар мутлақо бошқа вазифаларни ҳал этишлари кераклигини тақозо этмоқда.

Бу — сайловчилар кўпчилигининг овозига эга бўлиш мақсадида кўппартиялилик асосидаги демократик сайловларда иштирок этиш. Бу — сайловлар натижасига кўра, **парламентдаги кўпчилик партияси** ёки **кўпчиликка мухолиф бўлган озчилик партияси** мақомига эга бўлиш. Бу — сайловлар натижаси бўйича, партиянинг дастурий мўлжаллари ва уни сайловларда қўллаб-қувватлаган сайловчиларнинг сиёсий хоҳиш-иродасини рўёбга чиқариш мақсадида парламентда тузилган партиявий фракциялар ва давлат ҳокимияти маҳаллий вакиллик идораларидаги депутатлик гуруҳлари фаолиятини йўлга қўйиш. Бу — ниҳоят, сайловлар оралиғида бажариладиган бошқа вазифалар: бўлажак сайловларни кўзлаб, сайловчилар ўртасида ўз таъсирини кучайтириш ва аҳоли томонидан ўз депутатлари фаолиятини қўллаб-қувватланишига эришишга қаратилган тарғибот-ташвиқот ишлари ва ҳоказолар.

Партиянинг 1999 йилдаги парламент сайловларида сайловчилар кўпчилигининг овозларини олиш, улар натижаси бўйича, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида ўзининг салмоқли фракциясини тузишга қаратилган сайловолди ишлари шу талаблар асосида ташкил этилган эди.

Бу демократик ривожланган давлатлар учун кундалик меъёр бўлиб қолган табиий ҳолдир. Бироқ, 1999 йилги сайловолди мавсумида оммавий ахборот воситаларининг айримларида пайдо бўлган луқмалар шуни кўрсатдики, сиёсий рақибларнинг баъзи бирлари бундан партиянинг мустабидчилик анъаналарига қайтишига, ХДПнинг «коммунистик» ўтмишига шаъма қилиб, унинг гўёки, «жамиятнинг раҳбари ва етакчи кучи» мақомини олишга интилаётганини кўрдилар.

Бу ҳақда нима дейиш мумкин? «коммунистик мерос» тўғрисидаги гаплар мутлақо асоссиздир. Энг инжиқ сиёсатшунос ҳам Ўзбекистон ХДПнинг сиёсий ҳужжатлари ва Низоми билан танишиб, уларда компартияга хос бўлган баландпарвоз гаплар, вазифалар, иш шакллари ва усулларидан асар ҳам топа олмайди. Қандай қилиб, айтингчи, бозор иқтисоди, хусусий мулк ва виждон эркинлиги, жамиятнинг маънавий қадриятларини ифода этиш ҳамда ижтимоий ахлоқ асосларини шакллантиришда диннинг муҳим ўрнини тан олиш қоидалари коммунистик ғояларга тўғри келиши мумкин?

Партиянинг ижтимоий таркиби ҳам бундай хулосалар чиқаришга асос бермайди. Унинг аъзоларининг учдан икки қисмидан кўпроғи 1991 йилгача ҳеч қандай сиёсий партияда, шу жумладан Ўзбекистон компартиясида ҳам, бўлмаган.

Давлат ҳокимияти сайланма идораларида сиёсий таъсир учун кураш масаласига келганда, шуни айтиш жоизки, Ўзбекистон ХДП 1999 йилги сайловда бундай вазифани ўз олдига қўйган ягона сиёсий партия эмас эди. Масалан, «Фидокорлар» партияси ўзининг сайловолди ҳужжатида ўз дастурий мақсадларига эришиш йўлида «ҳокимият учун курашиши» тўғрисида тўғридан-тўғри эълон қилган эди.

ХДПни ҳукмрон партия мавқеига эга бўлишга интилишда айблаш ҳам ортиқчадир. Ўзбекистон — президентлик республика. «Партия ва сиёсат» туркумидаги биринчи мақолада, ушбу конституциявий тузилманинг хусусиятларига кўра, бундай давлатларда партиялар ҳукуматни шакллантиришда қатнашмайдилар, демакки, ҳукмрон партия мақомига ҳам эга бўлмайдилар, деб уқдирган эдик. Яъни, мамлакатимиз шароитида (бу дунёдаги кўпчилик демократик давлатларга хосдир) кўппартиялилик асосида сайланадиган парламентда сиёсий партияларнинг етакчилиги, табиий ҳолда, партия депутатлик фракцияларининг унинг қонунчилик фаолиятига таъсир кўрсатиш даражасига қараб белгиланади.

1999 йилдаги парламент сайлови натижалари Ўзбекистон ХДП учун қанақа бўлди? Партиянинг сайлов мавсумига киришишидан олдин ўз олдига қўйган мақсадлари нуқтаи назаридан уларнинг натижаларини қониқарли, деб ҳисоблаш мумкин. Мамлакат Олий Мажлисига Ўзбекистон ХДПдан 49 та депутат сайланди. Бу партияга йирик парламент фракцияларидан бирини тузиш имконини берди. Маҳаллий Кенгашларда ХДП вакиллари барча депутатларнинг 35 фоизини ташкил этдилар. Яъни, партия кейинги сайловларда, 1994 йилги сайловлар натижаларига қараганда, бирмунча камроқ ўрин эгаллаган бўлса-да, парламентда ҳам, маҳаллий Кенгашларда ҳам салмоқли ўринни сақлаб қолди.

Шу нуқтаи назардан ёндошилганда, Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг ҳозирги ижтимоий-сиёсий мавқеини қандай изоҳлаш мумкин? Партиянинг президент сайловида муқобил номзод ва шунга мос сайловолди дастури билан чиқиши муносабати билан партия фаоллари, кўплаб журналистларда ХДП шу қадамлари туфайли ўзини мухолифат аҳволига тушириб қўймадими? — деган савол туғилиши табиий.

Жаҳон тажрибасидан маълумки, президентлик бошқаруви шаклидаги демократик ривожланган мамлакатларда **мухолифат** деганда, **парламентда озчиликни ташкил этган**, шунинг учун **қонунчилик фаолиятига** унча таъсир кўрсата олмайдиган ва давлат сиёсатининг барча ёки айрим масалалари бўйича, **парламент кўпчилиги** нуқтаи назаридан, бошқача нуқтаи назарга эга бўлган партия ёки сиёсий партиялар гуруҳи тушунилади. Бу — демократик жамиятда аҳоли турли ижтимоий табақа ва гуруҳлари манфаатларининг тенглигини таъминловчи мурватининг табиий ва зарурий таркибий қисми.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси, сайловлар натижасига кўра, ўзини парламентда (Олий Мажлисда ҳам, минтақавий даражада ҳам) кўпчиликни ташкил этувчи, етакчи партия (ёки партиялар гуруҳи) қаторига кира олмайди. Шунингдек, у бугун ўзини, бошқа сиёсий партиялар каби, мухолифатга ҳам кирита олмайди. Чунки, Олий Мажлисда, умумий сиёсий дастур негизида бирлашган, парламент кўпчилиги ҳали ташкилий жиҳатдан расмийлаштирилмаган.

Шунинг учун ХДПнинг сиёсий мақомини белгилашда, партиянинг кўплаб муҳим масалалар юзасидан ўзининг мустақил нуқтаи назарига эга эканлигини ва парламентда манфаатлар мувозанатини таъминловчи, бутун дунёда эътироф этилган, икки таркибий қисмдан бирортасига қўшилмаслигини қайд этиш билан кифояланса бўлади.

Сиёсий партиянинг бундай мақоми мустасно эмас. Демократик мамлакатлар ижтимоий-сиёсий ҳаётида шунга ўхшаш аҳволдаги сиёсий партиялар анча. Боз устига, мамлакат парламентида ташкилий жиҳатдан расмийлаштирилган кўпчилик пайдо бўлгунигача, бу масала атамалар тўғридаги гап, холос.

Муҳими шундаки, сайловлар натижасига кўра, Ўзбекистон Халқ демократик партияси ўз парламентчилик фаолиятини янада такомиллаштириши ҳамда депутатлари сони анча кўп бўлган, давлат ҳокимияти минтақавий ва маҳаллий вакиллик идоралари даражасида парламентчилик ишларини кучайтириши учун, нисбатан ёмон бўлмаган имкониятларга эга бўлди. Шу нуқтаи назардан олганда, муҳими, партиянинг жамиятдаги бугунги ижтимоий аҳволида эмас, балки, унинг ўз дастурий мўлжалларини амалга ошириш йўлидаги фаолиятининг мазмундорлигини кучайтириш учун мавжуд имкониятлардан қандай фойдалана олишидадир.

Пировард натижада, партиянинг жамиятдаги обрўси, унинг ғоялари ва номзодларининг келгусидаги сайловларда сайловчилар учун мафтункорлиги (зеро, фуқароларнинг овозлари учун кураш амалда тинмайди) айни шунга боғлиқ бўлади.

ВАЗИРГА ЎҒЛИ ПАНД БЕРДИ

Буюк Британия бош вазири Тони Блэрнинг катта ўғли Юан ножўя аҳволга тушиб қолди.

Полиция уни арoқ ичиб, қаттиқ кайф қилган ҳолатда пойтахтнинг марказий кўчаларидан бири — Лестер скверда учратди. Бу ҳолат яхши гап-сўзларга сабаб бўлмайди, албатта. Боз устига, болакай энди 16 ёшга қадам қўйган. Сирасини айтганда эса, Блэрларнинг кўпболали оиласида (яқинда бу оилада тўртинчи фарзанд дунёга келади) муаммолар шундай ҳам етарли. Полиция маст ҳолда қўлга тушган бола мамлакат бош вазирининг ўғли эканидан ҳечам довдирагани йўқ, аксинча, қонун юзасидан чора кўришга дадил киришди.

ҚОТИЛЛИКМИ ЁКИ..?

Канаданинг суд маҳкамалари, мана қарийб етти йилдан бери бу жумбоққа жавоб излашади.

Уилкилик (Сакачеван вилояти) фермер Роберт Латимер ўзининг 12 яшар қизини ўлдиришда айбланади. Бедаво дардга йўлиққан қизалоқ Трейси Латимер ўзи яшайдиган уйнинг гаражида ўлик ҳолда топилган эди. Врачларнинг хулосасига кўра, қизчанинг ўлимига автомобилдан чиққан заҳарли газ сабаб бўлган. Суд унинг отасини ўз қизини ўлдирганликда айблади. Бироқ фермернинг кассация тарзида юқори органларга йўллаган аризаларига биноан юристлар ишни бир неча бор қайта текширишга жўнатишди. Чунки Латимерга айб қўйиш учун аниқ далиллар етарли эмас, деб топилди. Энди бу ишни Канада Олий суди кўриб чиқади.

ЁШИНГИЗНИ ЎЗИНГИЗ ТЕКШИРИНГ

Фанда шу нарса исботланганки, одамзотда иккита ёш бўлади: ҳужжат бўйича ва биологик. Одатда ёшимизни умр бўйи паспорт бўйича ҳисоблаймиз, яъни туғилган санамиз ёзилган кунга қараб. Аслида ҳаётимиз, кечаётган умримиз асосан биологик ёшга боғлиқ.

Америкалик олим Рей Уолфорд ҳар ким ўзининг ҳақиқий биологик ёшини ўзи аниқлаши мумкин бўлган осон тестни тавсия этади. Шулардан иккитаси қуйидагичадир:

1) «Сиқиш» тести сизнинг терингиз неча ёшдалигини аниқлаб беради. Қоидага кўра, бош ва кўрсатиш бармоқларингиз ёрдамида кафтингизнинг орқа томонини чимчилаб, енгилгина тортасиз ва шу тариқа 5 секунд ушлаб турасиз. Сўнг қўйиб юборасиз ва синчиклаб кузатасиз — чимчилаган жойингизнинг ўрни қанча вақтда йўқоларкан. Агар тезда, яъни 5 секунд ичида йўқолиб кетса, демак, сизнинг ёшингиз 45 гача бўлган оралиқда. Негаки, 60 ёшгача бўлганларники 10-15 секундда тарқалади. 70 ёш ва ундан юқоридагиларникида эса чимчиланган ўрин 35, ҳатто 55 секундгача ўзининг асл ҳолатига қайтмай туриши мумкин.

2) «Лайлак ҳолати» тести ҳам сизнинг куч-қувватингизни, ёшингизни аниқлайдиган тестлардан. Унга кўра, лайлакчасига бир оёқда туриб, иккинчи оёқни букиш ва икки қўлни икки ёнга керганча кўзни юмиб туриш талаб этилади. Агар, қимирламасдан қанча кўп туролсангиз, демак, сиз ҳали куч-қувватдасиз, ёшсиз. Қисқаси, бундай вазиятда ёшлар ками билан 30 секунд тура олади. Ёши ўтиб қолганлар эса ҳатто 5 секунд туришга ҳам қийналишади.

■ **Абдусалим ТОШБОБОЕВ тайёрлади.**

ЭЪЛОН

2000 йил 15 сентябрь куни соат 10^{00}да Сурхондарё вилоят ҳокимлиги капитал қурилиш бошқармаси буюртмаси асосида мактаблар, қишлоқ врачлик пунктлари ва касб-ҳунар коллежларининг лойиҳа ишлари бўйича

«ОЧИҚ ТЕНДЕР» танлови бўлиб ўтади.

Савдога барча лойиҳа институтларини таклиф этамиз.

Лойиҳа ишларини молиялаштириш вилоят ҳокимлиги капитал қурилиш бошқармаси томонидан амалга оширилади. Тендер ҳужжатлари тўплами пудрат савдоларини ташкил этиш (тендер) Сурхондарё вилоят филиалидан олинади. Ҳужжатлар тўпламининг нархи 12000 сўм.

Мурожаат учун:

буюртмачининг манзили — Термиз шаҳри, Бокуменко кўчаси, 5-уй, Сурхондарё вилоят ҳокимлиги капитал қурилиш бошқармаси биноси.
Тел: 3-61-19.

Тендер вилоят филиали манзили — Термиз шаҳри, М. Қаҳҳор кўчаси, 14-уй.
Тел: 2-75-04,
Факс: 2-75-01

ҲУРМАТЛИ ИШБИЛАРМОН ВА ТАДБИРКОР ЖАНОБЛАР!

Республика кўчмас мулк биржасининг Тошкент вилоят филиали Сиз азизларни 2000 йил 30 август куни соат 11^{00} да ўтказиладиган навбатдаги Аукцион савдоларга таклиф этади.

САВДОГА ҚУЙИДАГИЛАР ҚЎЙИЛАДИ:

1. Ангрен шаҳар Фарҳод-1 кўчасида жойлашган «Кулол» АЖ га қарашли ошхона, *бошланғич нархи — 1500000 сўм.*
2. «Бекободшаҳарсувқурилишсаноат»га қарашли «УАЗ-3303», д-р 11 AN 252, *бошланғич нархи — 109000 сўм.*
3. «Бекободшаҳарсувқурилишсаноат»га қарашли «УАЗ-3303», д-р 11 AN 460, *бошланғич нархи — 101000 сўм.*
4. Қибрай тумани, Тўқайтепа қишлоғидаги «Ўзнаслчилик» корхонасига қарашли «КРАЗ-250», д-р 11 АС 754, *бошланғич нархи — 407000 сўм.*
5. Қибрай тумани, Тўқайтепа қишлоғидаги «Ўзнаслчилик» корхонасига қарашли «КРАЗ-255», д-р 11 АС 755, *бошланғич нархи — 407000 сўм.*
6. Қибрай туманидаги «Агрокимёсервис»га қарашли «ГАЗ-5201» цистерна, д-р 52-01 ТШМ, *бошланғич нархи —569000 сўм.*
7. Олмалиқ шаҳри ДСИга қарашли «ЗАЗ-968», д-р 16-52 ТША, *бошланғич нархи — 36000 сўм.*
8. Тошкент тумани қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармасига қарашли «ВАЗ-2107», д-р 11АА180, *бошланғич нархи — 189000 сўм.*
9. Олмалиқ шаҳри «Бетонинвест» АЖга қарашли «МАЗ-5334», д-р 56-46 ТШЛ, *бошланғич нархи — 589000 сўм.*
10. Олмалиқ шаҳри «Бетонинвест» АЖга қарашли «КамАЗ-5320», д-р 19-86 ТШС, *бошланғич нархи —187000 сўм.*
11. Қибрай туманидаги «Узптицестроймонтаж»га қарашли «ГАЗ-24», д-р 11АД214, *бошланғич нархи — 141000 сўм.*
12. Ўртачирчиқ тумани марказий касалхонасига қарашли «РАФ-22031», д-р 28-81 ТШС, *бошланғич нархи — 135000 сўм.*
13. Ўртачирчиқ тумани марказий касалхонасига қарашли «РАФ-22031», д-р 75-11 ТШС, *бошланғич нархи —135000сўм.*
14. Бўстонлиқ тумани 125-сонли интернатга қарашли «ЕРАЗ», д-р 28-01 ТШП, *бошланғич нархи — 76000 сўм.*
15. Бўстонлиқ тумани 125-сонли интернатга қарашли «ИЖ-2715», д-р 87-41 ТШР, *бошланғич нархи — 62000 сўм.*
16. Бўстонлиқ тумани 125-сонли интернатга қарашли «Муравей» мотоцикли, д-р 50-35 ТШВ, *бошланғич нархи — 12000 сўм.*
17. Янгийўл тумани ХТБга қарашли «М-2141201», д-р 70-28 ТША, *бошланғич нархи — 66000 сўм.*
18. Бўстонлиқ тумани ДСИга қарашли «М-2141201», д-р 13-84 ТША, *бошланғич нархи — 72000 сўм.*
19. Пскент СЭНМга қарашли «РАФ-22031», д-р 07-95 ТШР, *бошланғич нархи — 157000 сўм.*
20. ТошДАУ поликлиникасига қарашли «РАФ-22031», д-р 83-76 ТШР, *бошланғич нархи — 136000 сўм.*
21. Ангрен шаҳридаги«Ўзбекрезинатехника»га қарашли «ГАЗ-24», д-р 11АЕ852, *бошланғич нархи — 112000 сўм.*
22. Қибрай туманидаги ТТЗга қарашли «Т-28-4М» трактори, д-р 10-43 ЕД, *бошланғич нархи — 183000 сўм.*
23. Қибрай туманидаги ТТЗга қарашли «Т-28-4М» трактори, д-р 91-87, *бошланғич нархи —*
24. Қибрай туманидаги ТТЗга қарашли «Т-28-4М» трактори, д-р 96-03, бошланғич нархи — 135400 сўм
25. Қибрай туманидаги ТТЗга қарашли «Т-28-4М» трактори, д-р 38-80, бошланғич нархи — 201300 сўм
26. Қибрай туманидаги ТТЗга қарашли «Т-28-4М» трактори, д-р 91-47, бошланғич нархи — 101900 сўм
27. Қибрай туманидаги ТТЗга қарашли «Т-28-4М» трактори, д-р 53-12, бошланғич нархи — 124100 сўм
28. Қибрай туманидаги ТТЗга қарашли «Фарҳод» фронтал юк ташиш машинаси, д-р 10-64 ЕС, бошланғич нархи — 872000 сўм
29. Қибрай туманидаги ТТЗга қарашли «Фарҳод» фронтал юк ташиш машинаси, д-р 03-27 ЕК, бошланғич нархи — 142200 сўм
30. Қибрай туманидаги ТТЗга қарашли «2ПТС-4-796» прицепи, д-р 32-19 ЕР, бошланғич нархи — 44200 сўм
31. Қибрай туманидаги ТТЗга қарашли «2ПТС-4-793» трактор прицепи, д-р 11-84 ЕК, бошланғич нархи — 48000 сўм
32. Қибрай туманидаги ТТЗга қарашли «2ПТС-4-793» трактор прицепи, д-р 10-08 ЕК, бошланғич нархи — 48000 сўм
33. Қибрай туманидаги ТТЗга қарашли «ОЗТП» трактор прицепи, д-р 09-26 ЕК, бошланғич нархи — 33100 сўм
34. Қибрай туманидаги ТТЗга қарашли «2ПТС-4-793» трактор прицепи, д-р 11-81 ЕК, бошланғич нархи — 48000 сўм
35. Қибрай туманидаги ТТЗга қарашли «2ПТС-4-793» трактор прицепи, д-р 32-20 ЕР, бошланғич нархи — 48000 сўм
36. Қибрай туманидаги ТТЗга қарашли «2ПТС-4-793» трактор прицепи, д-р 10-10 ЕК, бошланғич нархи — 39200 сўм
37. Тошкент туманида рўйхатдан ўтган Тошкент шаҳар С. Раҳимов туманида жойлашган «МСПМК-301» корхонаси мол-мулклари, бошланғич нархи — 9200000 сўм.

Шунингдек, аввалги савдоларда сотилмай қолган ер майдонлари, иншоотлар ва автотранспортлар ҳам ушбу савдода сотилиши мумкин.

МАНЗИЛИМИЗ:

Тошкент шаҳар, Хоразм кўчаси, 51-уй, 3-қават, 9-хона. Тел: 133-28-52, факс: 133-49-31.

Ўзбекистон Республикаси Президенти девони раҳбарияти ва жамоаси Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати раиси Рустам Иноятовга отаси **Расул ИНОЯТОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек туманидаги Тўхтағул Сотилғанов номли 49-ўрта мактаб томонидан 1987 йилда Наргиза Ҳамидовна ДАЛИЕВА номига берилган Д №310506 рақамли тўлиқ ўрта маълумот ҳақидаги аттестат йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**

Тошкент шаҳар Чилонзор туманидаги **«Бимитс» жамоа корхонаси «Бимитс» хусусий** корхонасига айлантирилганлигини **МАЪЛУМ ҚИЛАДИ.** Даъво ва эътирозлар эълон чиққан кундан бошлаб, бир ой муддат ичида Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани, К. Шарипов кўчаси, 11-уйда қабул қилинади.

«БУХОРОТЕКС»

ҲИССАДОРЛИК ЖАМИЯТИ ЖАМОАСИ

9

Мустақиллигимизнинг тўққиз йиллик байрами билан бутун Ўзбекистон халқини, пахтакор деҳқонларимизни, барча ҳамкасбларни муборакбод этади. Иқтисодий ислоҳотларни оғишмай амалга оширишда, юртимиз фаровонлигини таъминлашда ғайрат шижоат тилайди. Шуни алоҳида таъкидламоқчимизки, Истиқлол йилларида юртимизда тўқимачилик саноати барқ уриб ривожланди. Янги-янги цехлар, хорижликлар билан қўшма корхоналар ташкил этилди. Импорт ўрнини босувчи кўплаб маҳсулотлар тайёрлаш йўлга қўйилди. Хусусан, бизнинг корхонамиз мамлакатимиздаги турдош жамоалар ўртасида етакчи ўринга кўтарилиб олди. Айни пайтда бизнинг маҳсулотларимизга бўлган талаб наинки ўз Ватанимизда, балки хорижий юртларда ҳам ошиб бормоқда. Буларнинг барчаси Истиқлолимиз шарофатидир.

МУҲТАРАМ ВА АЗИЗ ЮРТДОШЛАР!

Сиз азизларни «Соғлом авлод йили»да улуғ байрам билан табриклар эканмиз ҳаммангизга тинчлик, осойишталик, бахт-саодат ва фаровонлик тилаймиз.

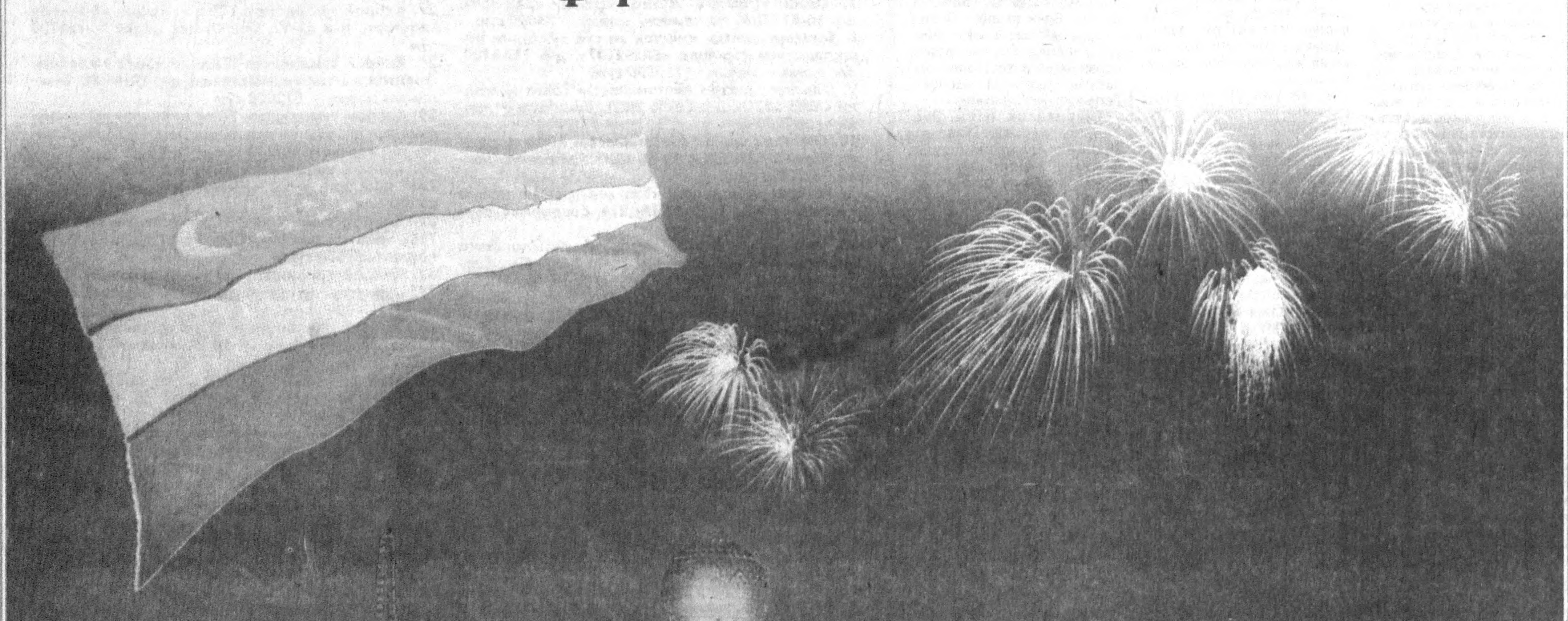

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ»ГА ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

БОШ МУҲАРРИР

Азим СУЮН

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ

Абдулла ОРИПОВ
Абдулҳафиз ЖАЛОЛОВ
Қозоқбой ЙЎЛДОШЕВ
Ислом ШОҒУЛОМОВ
Норбобо ШАКАРОВ (бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари)
Алимқул СУЛТОНОВ (бош муҳаррир ўринбосари)
Андрей ОРЛОВ (бош муҳаррир ўринбосари «Голос Узбекистана»)
Бахтиёр ҲАМИДОВ (масъул котиб — «Ўзбекистон овози»)
Валерий ЛАБАРЕШНИХ (масъул котиб — «Голос Узбекистана»)

МУАССИС:

O'ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASI

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

БЎЛИМЛАР:

Сиёсат ва ҳуқуқ — 133-44-55
Иқтисодиёт — 133-76-04
Маънавият — 133-07-20
Хатлар ва оммавий ишлар — 133-12-56, 136-55-16
Ахборот — 133-12-56
Котибият — 133-21-43
Реклама ва эълонлар 133-47-80, 133-38-55,
Факс — 133-73-43, 133-06-83

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:

Андижонда — 25-16-16;
Бухорода — 23-51-40;
Гулистонда — 25-16-22;
Жиззахда — 3-29-44;
Навоийда — 3-39-20;
Наманганда — 6-43-43;
Нукусда — 222-70-12;
Самарқандда — 35-20-54;
Тошкентда — 136-53-16;
Урганчда — 226-51-35;
Фарғонада — 26-46-84;
Қаршида — 4-61-35;
Термизда — 3-79-98.

МАНЗИЛИМИЗ:

700000, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ.

Навбатчи
Абдумалик БОБОЕВ

Газета «Ўзбекистон овози»нинг компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

Саҳифаловчи-дастурчи
Бахтиёр Жуманов

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси.
Корхона манзили:
Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Рўйхатдан ўтиш тартиби
№ 00004
Газета офсет усулида, А—2 форматида босилди.
Ҳажми 2 босма табоқ.

«Ўзбекистон овози» материалларини кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.

Г — 702

Топшириш вақти -- 21.00.
Топширилди -- 23.00
1 2 3 4 5 6

СОТУВДА ЭРКИН НАРХДА